

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

॥ ఏకోనవింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ఏకోనవింశః సర్గః ॥

రావణం దృష్ట్వా దుఃఖభయచింతాసు మగ్నాయాః సీతాయా అవస్థా
తస్మిన్నేవ తతః కాలే రాజపుత్రీ త్వనిందితా |
రూపయౌవనసంపన్నం భూషణోత్తమభూషితం || 5.19.1 ||

తతో దృష్ట్వైవ వైదేహీ రావణం రాక్షసాధిపం |
ప్రావేపత వరారోహ ప్రవాతే కదలీ యథా || 5.19.2 ||

ఊరుభ్యాముదరం ఛాద్య బాహుభ్యాం చ పయోధరౌ |
ఉపవిష్టా విశాలాక్షీ రుదతీ వరవర్ణినీ || 5.19.3 ||

దశగ్రీవస్తు వైదేహీం రక్షితాం రాక్షసీగణైః |
దదర్శ దీనాం దుఃఖార్తాం నావం సన్నామివార్ణవే || 5.19.4 ||

అసంవృతాయామాసీనాం ధరణ్యాం సంశితవ్రతాం |
ఛిన్నాం ప్రపతితాం భూమౌ శాఖామివ వనస్పతేః || 5.19.5 ||

మలమండనదిగ్ధాంగీం మండనార్థామమండనాం |
మృణాలీ పంకదిగ్ధేవ విభాతి న విభాతి చ || 5.19.6 ||

సమీపం రాజసింహస్య రామస్య విదితాత్మనః |
సంకల్పహయసంయుక్తైర్యాంతీమివ మనోరథైః || 5.19.7 ||

శుష్యంతీం రుదతీమేకాం ధ్యానశోకపరాయణాం |
దుఃఖస్యాంతమపశ్యంతీం రామాం రామమనువ్రతాం || 5.19.8 ||

చేష్టమానామథావిష్టాం పన్నగేంద్రవధూమివ |
ధూప్యమానాం గ్రహేణేవ రోహిణీం ధూమకేతునా || 5.19.9 ||

వృత్తశీలే కులే జాతామాచారవతి ధార్మికే |
పునఃసంస్కారమాపన్నాం జాతామివ చ దుష్కులే || 5.19.10 ||

సన్నామివ మహాకీర్తిం శ్రద్ధామివ విమానితాం |
ప్రజ్ఞామివ పరిక్షీణామాశాం ప్రతిహతామివ || 5.19.11 ||

ఆయతీమివ విధ్వస్తామాజ్ఞాం ప్రతిహతామివ |
దీప్తామివ దిశం కాలే పూజామపహతామివ || 5.19.12 ||

పౌర్ణమాసీమివ నిశాం తమోగ్రస్తేందుమండలాం |
పద్మినీమివ విధ్వస్తాం హతశూరాం చమూమివ || 5.19.13 ||

ప్రభామివ తమోధ్వస్తాముపక్షీణామివాపగాం |
వేదీమివ పరామృష్టాం శాంతామగ్నిశిఖామివ || 5.19.14 ||

ఉత్కృష్టపర్ణకమలాం విత్రాసితవిహంగమాం |
హస్తీహస్తపరామృష్టామాకులామివ పద్మినీం || 5.19.15 ||

పతిశోకాతురాం శుష్కాం నదీం విస్తావితామివ |
పరయా మృజయా హీనాం కృష్ణపక్షే నిశామివ || 5.19.16 ||

సుకుమారీం సుజాతాంగీం రత్నగర్భగృహోచితాం |
తప్యమానామివోష్ణేన మృణాలీమచిరోద్భృతాం || 5.19.17 ||

గృహీతామాలితాం స్తంభే యూథపేన వినాకృతాం |
నిఃశ్వసంతీం సుదుఃఖార్తాం గజరాజవధూమివ || 5.19.18 ||

ఏకయా దీర్ఘయా వేణ్యా శోభమానామయత్నతః |
నీలయా నీరదాపాయే వనరాజ్యా మహీమివ || 5.19.19 ||

ఉపవాసేన శోకేన ధ్యానేన చ భయేన చ |
పరిక్షీణాం కృశాం దీనామల్పాహారాం తపోధనాం || 5.19.20 ||

ఆయాచమానాం దుఃఖార్తాం ప్రాంజలిం దేవతామివ |
భావేన రఘుముఖ్యస్య దశగ్రీవపరాభవం || 5.19.21 ||

సమీక్షమాణాం రుదతీమనిందితాం
సుపక్ష్మతామ్రాయతశుక్లలోచనాం |
అనువ్రతాం రామమతీవ మైథిలీం
ప్రలోభయామాస వధాయ రావణః || 5.19.22 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ఏకోనవింశః సర్గః ||